

Collegewerkprogramma Westland 2022-2026

Samen werken aan een sterk Westland

Bestuurlijke hoofdlijn	3	3. Westland: innovatief en duurzaam	21
Financiële en organisatorische context	6	3.1. Economie	22
1. Westland: een passend thuis	9	3.2. Energietransitie	24
1.1. Bouwen en wonen	10	3.3. Flora-ontwikkeling	25
1.2. Huisvesting statushouders	11	4. Westland: zorgzaam en sociaal	26
2. Westland: plezierig leven	12	4.1. Zorg	27
2.1. Groen en openbare ruimte	13	4.2. Sport, gezondheid en ontmoeting	29
2.2. Afval	14	5. Westland: dienstbaar en betrokken	31
2.3. Bereikbaarheid en mobiliteit	15	5.1. Dienstverlening	32
2.4. Veiligheid	17	5.2. Participatie	34
2.5. Onderwijs	18	5.3. Samenwerken	35
2.6. Toerisme en Recreatie	19		
2.7. Kunst en cultuur	20		

Bestuurlijke hoofdlijn

Voor u ligt het werkprogramma 2022-2026 van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland. Het is een vervolg op het coalitieakkoord 'Aan de slag. Voor Westland'. In dit collegewerkprogramma beschrijven wij wat onze belangrijkste onderwerpen zijn en wat we de komende vier jaar gaan doen om onze doelen te realiseren. Het collegewerkprogramma (CWP) is, net als de overige ambities van de gemeente, uitgewerkt in de begroting 2023. De begroting is, na vaststelling door de gemeenteraad, leidend voor het dagelijks bestuur. Via de reguliere P&C cyclus leggen wij verantwoording af over de uitvoering van de begroting.

Concreet en snel

Vol energie gaan we aan de slag met concrete en snelle acties om Westland op korte termijn mooier en beter te maken en werken we verder aan plannen voor de lange termijn, bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer.

Centraal in onze aanpak staat de samenwerking met inwoners, bedrijven en organisaties in onze gemeente, met andere overheden en partners in de regio én met de gemeenteraad en ambtelijke organisatie. Wij willen niet alleen onze besluiten in goede samenspraak met alle betrokkenen tot stand brengen, maar zoeken ook actieve samenwerking

bij de uitvoering. Wij monitoren nauwgezet wat er speelt in de kernen en wijken van onze gemeente, spelen daar snel en adequaat op in en faciliteren en ondersteunen daar waar mogelijk de bewonersinitiatieven.

Ambities voor Westland

Het uitgangspunt blijft dat Westland een economisch sterke gemeente met kenmerkende dorpen is, waar mensen fijn wonen, werken, leren, sporten, recreëren en vrijwilligerswerk verrichten en waar bedrijven goed kunnen functioneren. Passende woningen, een aantrekkelijke leefomgeving en goede bereikbaarheid zijn hiervoor belangrijke randvoorwaarden.

Bouwen doen we op de eerste plaats voor onze woningzoekenden, waarbij starters een belangrijke doelgroep vormen. Op geschikte locaties realiseren we zo snel mogelijk gemengd flexwonen, wat wil zeggen dat bijvoorbeeld starters, mensen met een urgente woonbehoefte en statushouders buren van elkaar zijn.

We verbeteren de kwaliteit van de openbare ruimte en gaan verder met het vergroenen van onze dorpen. We zetten samen met onze partners stevig in op de aanpak van ondermijnende criminaliteit, om te voorkomen dat ondermijning het woon- en leefklimaat in onze gemeente aantast.

Vanwege de groeiende behoefte aan mobiliteit werken we samen met onze partners aan de realisatie van hoogwaardig openbaar vervoer, op termijn het liefst in de vorm van een railverbinding, en zetten we in op doorstroming en veiligheid op de Westlandse wegen.

Iedere Westlander kan als dat nodig is rekenen op goede en persoonlijke zorg in de buurt. We realiseren één toegang voor zorg en ondersteuning om daarmee doorbraken te forceren en sneller hulp te kunnen bieden. Uitgangspunt is de lijnen met inwoners die onze steun behoeven kort te houden.

Om de internationaal leidende positie van onze glastuinbouw te behouden en verder te versterken leggen we de focus op kennis en innovatie en een kwalitatief hoogwaardig glasareaal. In het gebied rond FloraHolland wordt een campus ontwikkeld, waar ook woningen voor onder andere jongeren, starters en studenten en voorzieningen voor het openbaar vervoer kunnen worden gerealiseerd.

Samen met de glastuinbouw en (energie)partners geven we de energietransitie verder vorm door aardwarmteprojecten en de aanleg van een Westlanddekkend warmtenet te faciliteren.

In lijn met het coalitieakkoord gaan we versneld aan de slag met een aantal wensen van veel inwoners en ondernemers, zoals verschillende fietsroutes en -voorzieningen, verkeersveiligheid, parkeergelegenheid in de zomermaanden, de gemeentelijke website en het Fitpark in Heenweg. Daarbij merken we op dat sommige punten weliswaar hoge prioriteit hebben, maar niet van de ene op de andere dag gerealiseerd zullen zijn.

Bijzondere tijd

Dit collegewerkprogramma is opgesteld in een bijzondere tijd met grote ontwikkelingen, die veelal een langdurige status quo doorbreken en sterk met elkaar samenhangen. De oorlog in Oekraïne, de vluchtelingstromen binnen Europa, de - tot voor kort onvoorstelbaar geachte - prijzen voor energie, de schaarste aan belangrijke grondstoffen, de personeelstekorten en de recordinflatie. Maar ook de effecten van klimaatverandering, het stikstofvraagstuk, de coronapandemie en het afnemende vertrouwen in de overheid. Deze ontwikkelingen leiden tot nieuwe vraagstukken voor de overheid. Waar we nu meteen in actie kunnen komen, doen we dat. Bijvoorbeeld als het gaat om de toenemende energiearmoede met de koude maanden in aantocht. Anderzijds hebben dezelfde vraagstukken een nationaal, internationaal of zelfs globaal karakter, waardoor wij ons moeten bezinnen op de rol en toegevoegde waarde van het gemeentebestuur. Wij volgen de ontwikkelingen, zoals de sterk fluctuerende energieprijzen, op de voet en doen wat nodig is om ons aan te passen aan de snel veranderende werkelijkheid.

Dat betekent ook dat we de ambities zoals opgenomen in dit CWP zullen aanpassen als de situatie daar om vraagt.

Tot slot

Belangrijke drijfveer in alles wat we doen is het vergroten van het vertrouwen van de samenleving in de gemeente. We zoeken verbinding, zijn transparant en duidelijk in wat we doen en onze dienstverlening is snel en betrouwbaar. Wij kijken ernaar uit om samen met de gemeenteraad, samenleving en partners (in de regio) invulling te geven aan onze ambities.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland

Financiële en organisatorische context

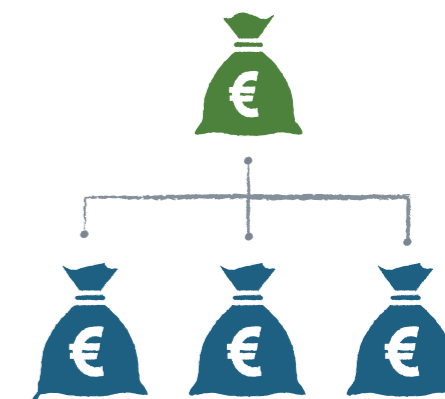
Financieel staat de gemeente Westland er goed voor. De herijking van het gemeentefonds valt voor Westland positief uit. Bovendien beschikt Westland over een goede reservepositie. De goede financiële positie laat echter onverlet dat wij kritisch blijven kijken naar het nut en de noodzaak van bestaande en nieuwe uitgaven. Moeilijke en soms pijnlijke keuzes zijn daaraan inherent.

We kunnen een groot deel van ons collegewerkprogramma bekostigen uit de extra middelen die wij naar verwachting de komende jaren zullen krijgen. Maar er zijn ook zorgpunten. De kosten van het sociaal domein blijven stijgen en het Rijk geeft onvoldoende zekerheid op compensatie hiervan. Ook de kosten van nieuwe taken en de grote opgaven waar we mee te maken hebben, baren zorgen. De invoering van de Wet open overheid (WOO), de klimaatadaptatie, de energiekosten en de woningbouw vragen steeds meer geld en capaciteit van de gemeente. We analyseren de verschillende scenario's en bereiden ons, onder meer met oud-voor-nieuw-keuzes, voor op een situatie waarin de huidige financiële uitgangspunten worden ingehaald door de actualiteit.

Keuzes in investeringen

Belangrijk onderdeel van de 'nieuw voor oud' discussie is het maken van keuzes in de investeringen die we willen doen. Al jarenlang begroten

we veel meer investeringen dan we kunnen waarmaken. Enerzijds willen we ons werkelijk te realiseren investeringsvolume in de komende jaren vergroten, anderzijds zullen we veel minder moeten begroten dan we de afgelopen jaren hebben gedaan.

Onze reserves willen inzetten voor zaken die voor de Westlanders echt 'zoden aan de dijk zetten', zoals het extra investeren in betaalbare woningen.

Woonlasten

De gemeentelijke woonlasten voor onze inwoners bestaan uit rioolheffing, afvalstoffenheffing en de onroerendezaakbelasting (OZB). Uitgangspunt is dat de tarieven voor rioolheffing en afvalstoffenheffing kostendekkend zijn. De hoogte van het te betalen bedrag aan OZB ontwikkelt zich jaarlijks conform de nationale consumentenprijs-index.

Organisatie

De organisatie brengen wij op orde via het opdrachtgericht werken. Helder bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgeverschap schept enerzijds duidelijkheid over de sturingslijnen en geeft anderzijds inzicht in wat de organisatie wel en niet aankan. We geven de organisatie een flinke impuls, zodat er voldoende capaciteit is om het collegewerkprogramma dat er nu ligt, uit te voeren. Deze investering zullen we terugzien in de kwaliteit van de dienstverlening en de snelheid waarmee zaken worden gerealiseerd.

Zorgpunt daarbij is nog wel de krapte op de arbeidsmarkt. Het aantrekken en behouden van medewerkers is voor het college een speerpunt. We bieden een prettige werksfeer, ruimte voor ontplooiing en interessante werkzaamheden. Hoewel wij voorkeur hebben voor het zelf in dienst nemen van medewerkers, is de inhuur van externen in deze arbeidsmarkt inmiddels onvermijdelijk.

1. Westland: een passend thuis

Betaalbaar wonen voor mensen die deel uitmaken van of bijdragen aan de Westlandse samenleving

1.1. Bouwen en wonen

Onze ambitie

Betaalbaar en prettig wonen voor mensen die deel uitmaken van of bijdragen aan de Westlandse samenleving is onze uitdaging voor de komende jaren. De krapte op de woningmarkt groeit. Ondanks het feit dat we een dichtbebouwde gemeente zijn, realiseren we extra permanente en tijdelijke woningen (denk aan mengvormen van wonen voor starters, mensen met een urgente woonbehoefte en statushouders). De VNG heeft met het Rijk afgesproken dat in de periode 2022-2024 37.500 flexwoningen worden gebouwd voor de huisvesting van statushouders, andere lokale spoedzoekers en andere doelgroepen. De VNG zet in op collectieve woonvormen. De werkzaamheden die uit de afspraken met het Rijk voortkomen, worden volledig gecompenseerd. Een en ander vraagt onorthodoxe maatregelen waarover we ongetwijfeld verder in gesprek moeten met het Rijk en/of de provincie en de raad.

We gaan voor lokaal maatwerk, waarbij sociale huur- en koopwoningen beschikbaar zijn voor inwoners die deze woningen het hardst nodig hebben en een binding hebben met Westland. Daarbij willen we de eigenheid van onze dorpen bewaren.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Actualiseren Woonvisie Westland.					
Instellen Wooninvesteringsfonds Westland. Westland stort hierin € 20 mln.					
Realiseren 500 starterswoningen.					
Opstellen doelgroepverordening.					
(Prestatie)afspraken met woningcorporaties en marktpartijen over lokaal maatwerk.					
Herijken tarieven het Fonds Bovenwijkse voorzieningen.					
Bouwen tijdelijke flexwoningen op woningbouwlocaties die nu nog niet in gebruik zijn.					
Stimuleren woningcorporaties en marktpartijen om innovatieve bouwvormen toe te passen.					

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Bekijken of doorbraken mogelijk zijn bij stilliggende bouw- en ontwikkelinitiatieven.					
Helder en actueel inzicht in de woningbouwprogrammering om zicht te houden op de voortgang en knelpunten tijdig te signaleren.					

1.2. Huisvesting statushouders

Onze ambitie

Wij willen sociale huurwoningen zoveel mogelijk beschikbaar houden voor Westlandse woningzoekenden. Tegelijkertijd voelen we ons verantwoordelijk voor goede huisvesting van de aan ons toegewezen vluchtelingen met een verblijfsvergunning; de statushouders. Daarom zoeken we naar mogelijkheden om op alternatieve wijze statushouders te huisvesten, bijvoorbeeld via flexwoningen, een leegstaand gebouw of een pension. Tevens nemen we maatregelen om de integratie van statushouders te bevorderen.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
We maken jaarlijks prestatieafspraken met de woningcorporaties over de huisvesting van statushouders.					
We laten het automatisme los dat statushouders in een sociale huurwoning worden gehuisvest.					
Gezinswoningen kennen we toe aan statushoudersgezinnen; individuele bewoners/ eenpersoonshuishoudens huisvesten we in bijvoorbeeld een leegstaand gebouw, pension of flexwoning.					

2. Westland: plezierig leven

Een veilige, kwalitatief aantrekkelijke leefomgeving en bruisende samenleving

2.1. Groen en openbare ruimte

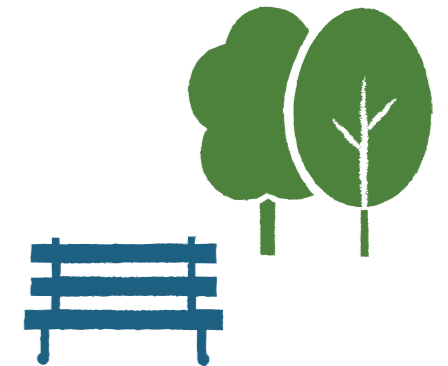
Onze ambitie

Groen draagt bij aan de aantrekkelijkheid en vitaliteit van onze dorpen, het heeft positieve effecten op het welzijn en de gezondheid van inwoners en het draagt bij aan ecologische doelstellingen. We realiseren meer waardevol groen dat bijdraagt aan ecologie en belevingswaarden. Ook verbeteren we het niveau van het groenonderhoud in Westland.

Met een realistisch uitvoeringsprogramma werken we aan verbetering van de waterkwaliteit en waterveiligheid en klimaatadaptatie.

Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte in de wijken betrekken wij inwoners nauw, zodat wij rekening kunnen houden met hun wensen en behoeften. Wij monitoren de leefbaarheid en woonomgeving en nemen snel en adequate maatregelen als die nodig zijn. In 2023 introduceren wij het wijkmanagement. Een wijkmanager zorgt als eerste aanspreekpunt voor het buurtbeheer in een dorpskern, is op de hoogte van wat er speelt en heeft laagdrempelig contact met de inwoner.

Met een brede blik en mandaat om kleine ergernissen snel zelfstandig op te lossen, zorgt hij of zij ervoor dat de inwoner een prettig en herkenbaar contact heeft met de gemeente. Als het wijkmanagement succesvol blijkt, breiden we dit vanaf 2024 uit naar andere wijken.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Uitvoering pilot wijkmanagement.					
Terugplaatsen Gravin Machteld op het Marktplein in 's Gravenzande.					
Vergroenen Oranjeplein Maasdijk, aansluitend bij het Burgerinitiatief Oranjeplein Groen!					
Terugplaatsen klok Heenweg.					
Opwerken en presenteren Gebiedsgericht plan 2023-2027 als basis voor verder beleid en input voor aanbesteding.					
Verbeteren aangezicht Voorstraat in Poeldijk.					
Onderzoeken naar meer variatie in onderhoudsniveau tegen beheersbare kosten.					

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Structureel maken incidenteel budget 2021 voor groenonderhoud.					
Verbeteren tevredenheid van inwoners over groen, te meten via de Buurtschouw 2.0.					
Toepassen ecologisch groenonderhoud en extra inzet mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij het groenonderhoud.					
Verdere vergroening van Westland.					
In samenwerking met bewoners-, buurt- en wijkverenigingen realiseren van groene speel- en ontmoetingsplekken en omarmen inwonersinitiatieven.					
Zorgen voor groene zones bij aanleg nieuwe woonwijken.					
Ondersteunen Westland Natuur en Techniekweb (WNT).					
Uitzoeken of strandopgang Molenslag in Monster toegankelijker kan worden gemaakt voor mensen met een kinderwagen of rolstoel.					
Verbeteren kwaliteit openbare ruimte door het plaatsen van onder meer bankjes, picknicktafels, verlichting en prullenbakken. Mogelijkheden voor een openbaar toilet bezien.					
Verbeteren kwaliteit begraafplaatsen.					

2.2. Afval

Onze ambitie

Inwoners moeten hun afval op een nette en eenvoudige manier kunnen aanbieden. Onze inzet is gericht op het verlagen van de gemiddelde hoeveelheid restafval per inwoner. Om dat te bereiken, vergroten we de mogelijkheden voor nascheiding en stimuleren we recycling via de milieu-eilanden. We stoppen per 1 november 2022 met het ophalen van de gele PBD-zakken. De inhoud van deze zakken gaat weer terug in de restafvalbak of de verzamelcontainer. Het restafval en gft-afval halen we vanaf november weer eenmaal per twee weken op. We evalueren na een jaar deze wijze van inzamelen en scherpen verder aan als daar aanleiding voor is.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Wijzigen afvalinzameling. Geen aparte huis-aan-huisinzameling pbd via gele zakken.					
Vergroten van mogelijkheden voor nascheiding van afval, met een evaluatie na 1 jaar.					
Investeren in extra milieu-eilanden bij scholen, sportverenigingen en in bestaande wijken.					
Ondergronds inzamelen van gft- en restafval in nieuwe wijken en aanbieden mogelijkheid voor bronscheiding van oud papier, glas en textiel, door voldoende milieu-eilanden beschikbaar te hebben.					

2.3. Bereikbaarheid en mobiliteit

Onze ambitie

Mobiliteit is van vitaal belang voor het economisch functioneren van de samenleving en biedt mensen de kans om zich te ontplooiën en te ontspannen. In het belang van de agrologistieke sector, het onderwijs en de arbeidsmarkt moet Westland goed bereikbaar zijn. Dit draagt ook bij aan de leefbaarheid en het vestigingsklimaat.

De drukte op de Westlandse wegen neemt toe. Om te zorgen voor een veilige en goede doorstroming van het verkeer moeten maatregelen worden genomen. We richten ons op veilige voet- en fietspaden en wegen. Onder meer door snelheidsbeperkende maatregelen te nemen. Tegelijkertijd investeren we in duurzame en snelle OV-verbindingen. De mobiliteitsvisie wordt in 2023 geactualiseerd en vormt de basis voor de verdere uitwerking.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Instellen meldpunt verkeersonveilige locaties.					
De Lier: aanleg fietspad langs de Lee (gerealiseerd).					
Wateringen: verbeteren kruising Herenstraat/Heulweg/Kerklaan.					
Ter Heijde: tijdens drukke stranddagen verlichten parkeerdruk door realiseren parkeren op Slaperdijk.					
Naaldwijk: plaatsen fietsnietjes op het Van Tijnplein en realisatie oplaadplekken elektrische fietsen op het Wilhelminaplein.					
Realiseren veilige fietsroute vanuit de nieuwe woonwijken 'de Ranken', 'Gouw' en 'Uithofpark' naar het centrum van Kwintsheul.					
Realiseren van goede en voldoende parkeervoorzieningen en stallingsmogelijkheden voor de fiets aan de randen van de dorpen en rondom winkelcentra en OV-knooppunten. Zoveel mogelijk inrichten dorpscentra als 'auto-te-gast'.					
Verbeteren verkeersveiligheid op wegen en kruisingen en uitbreiden van veilige school-thuisroutes.					

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Aanbieden onderwijsprogramma's op het gebied van verkeersveiligheid, zoals School-op-Seef.					
Invoeren van 30 km zones waar mogelijk in woonwijken en dorpskernen.					
Zorgen voor veilige en goede fietspaden tussen de dorpen en met de regio. Verbinden groengebieden in Westland met fietspaden. Inzetten op goede bewegwijzering. Plas van Alle Winden: doortrekken fietsverbinding tussen Rijnsburgerweg en fietspad Enthovenlaan/Poelmolenweg.					
In gesprek met Vitis Welzijn over het idee de Plusbus te laten rijden volgens een 'lijnsysteem' i.p.v. enkel op afspraak.					
In regionaal verband onderzoek naar lightrailverbinding en een haalbaarheidsstudie naar de cargoloop als alternatief voor vrachtverkeer.					
Westland goed bereikbaar met OV door kortere reistijden met de regio en minder overstappen.					
Pilot in een nieuwbouwwijk met centrale boven- of ondergrondse parkeergarage, zodat rondom gelegen straten autovrij blijven en er meer ruimte is voor groen.					

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Investeren in uitbreiding van laadinfrastructuur voor elektrische auto's.					
Betaald parkeren aan de strandslagen via app of QR-code.					
In kaart brengen (on)mogelijkheden voorzieningen voor vrachtwagenparkeren, inclusief faciliteiten voor kortdurend verblijf.					

2.4. Veiligheid

Onze ambitie

Veiligheid vormt de basis van prettig wonen en een vitale leefomgeving. Thuis, op het werk, op het strand, tijdens het uitgaan, in winkelcentra en op bedrijventerreinen moeten mensen zich veilig voelen. Het veiligheidsbeeld in onze gemeente is positief en dat willen we zo houden. We werken samen met onze partners – inwoners, ondernemers en professionals – onverminderd aan het vergroten van de veiligheid en het veiligheidsgevoel. De gemeente neemt hierin een regierol.

Een aantal thema's vraagt de komende jaren om extra aandacht en inzet. Deze worden opgenomen in het nieuwe Westlands Veiligheidsbeleid 2023-2026, dat het college begin 2023 ter besluitvorming voorlegt aan de gemeenteraad. Ondernijning is een belangrijk thema. Ondernijning heeft een ontwrichtende uitwerking op de samenleving. Met de aanpak van ondernijning voorkomen en bestrijden we samen met onze partners de onzichtbare criminaliteit die ons gezag ondermijnt en het vertrouwen van de samenleving in de autoriteiten aantast.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Uitbreiding en doorontwikkeling handhavingsteam (BOA's).					
Structurele financiële inzet op aanpak van ondernijning.					
Bodycams voor handhavers (gerealiseerd).					
Investeren in voorlichting aan burgers en bedrijven over de risico's van digitale criminaliteit.					
Inzet cameratoezicht in de publieke ruimte.					
Inzet op jeugd en veiligheid.					
Vaststellen nieuw Westlandse Veiligheidsbeleid 2023-2026.					

2.5. Onderwijs

Onze ambitie

Onderwijs is essentieel en staat aan de basis van een goed functionerende samenleving. Alle inwoners van Westland, jong en oud, moeten kans hebben op goed onderwijs. Hiermee leggen we de basis voor het meedoen in de samenleving. Het beheersen van de Nederlandse taal speelt hierbij een belangrijke rol. Het college zet zich daarom in voor het wegwerken van taalachterstanden door middel van vroegschoolse educatie, waarbij ook de ouders worden betrokken. Tevens zet het college in op het opstellen en uitvoeren van het Integraal Huisvestingsplan waarbij de kwaliteit en het gezonde klimaat van onze scholen leidend is. Daarnaast gaan we verder met de campusontwikkeling op het Floraterrein, waar kennis, innovatie en onderwijs samenkomen met als doel de leidende positie van het glastuinbouwcluster verder te versterken.

Elk Westlands kind of jongere moet in beginsel in Westland naar school kunnen. Voor kinderen met een verstandelijke en/of fysieke beperking is dat niet altijd weggelegd. Daarom maken we meer schoolgebouwen geschikt voor deze doelgroep. Zo kunnen jongeren en kinderen samen met hun broertje en zusje naar dezelfde school.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Voortzetten campusontwikkeling, waar het MBO, HBO en WO verder worden gecombineerd en uitgebouwd.					
Investeren in voorschoolse educatie voor doelgroepkinderen vanaf 14 maanden die risico lopen op achterstanden.					
Opstellen en uitvoeren Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor de gebouwen van de basisscholen, het voortgezet onderwijs en het speciaal onderwijs.					
Afspraken met schoolbesturen over het onderhoud van hun schoolgebouwen.					
Onderzoek naar mogelijkheden om meer schoolgebouwen geschikt maken voor kinderen met een beperking.					
Stimuleren zwemles voor kinderen, indien nodig vergoeding via het Kindpakket.					

2.6. Toerisme en Recreatie

Onze ambitie

Westland heeft veel te bieden. We beschikken over prachtige (familie) stranden, gezellige dorpen, mooie watergangen en onze glastuinbouw is van wereldbelang. Wij willen dat onze inwoners, (internationale) toeristen en recreanten onze gemeente gaan ontdekken als strand-, fiets- en vaargemeente. De recreatiemogelijkheden van Westland moeten optimaal worden benut.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Ondersteunen initiatieven die de glastuinbouw profileren, zoals 'Kom in de kas' en het Varend Corso.					
Bevorderen recreatiemogelijkheden in en voor het glastuinbouwgebied om de interactie tussen ondernemers en Inwoners/bezoekers te versterken.					
Benutten kansen om het watertoerisme uit te breiden.					
Waar het kan de transformatie naar jaarrondexploitatie van strandpaviljoens mogelijk maken.					
Realiseren tien camperplekken op het parkeerterrein bij strandopgang Molenslag in Monster.					

2.7. Kunst en cultuur

Onze ambitie

We zijn trots op de Westlandse cultuur. Die draagt bij aan de identiteit, het imago en de aantrekkelijkheid van onze gemeente. Onze culturele identiteit zorgt voor herkenning en verbinding in de samenleving. Daarom willen we onze kunst, monumenten en tradities zichtbaar maken, behouden en verder versterken.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Faciliteren culturele initiatieven, zoals 'Schrijvers tussen de kassen', amateurtoneel en zang, huiskamerfestivals, moonwalkings, schrijverscafé's.					
Ondersteunen bestaande culturele voorzieningen via bijvoorbeeld projectfinancieringen.					
Invoeren van een jaarlijkse Westlandse cultuurprijs.					
Kunst, monumenten en tradities extra zichtbaar maken door kunstroutes en bewegwijzering.					
Samen met de historische verenigingen zichtbaar maken van het Westlandse erfgoed.					
Ondersteunen van de gesprekken met Westlands Streekmuseum over de realisatie van het Westlands kunstmuseum.					

3. Westland: innovatief en duurzaam

Een sterke economie met een innovatief en duurzaam glastuinbouwcluster dat lokaal, nationaal en internationaal van betekenis is en blijft

3.1. Economie

Onze ambitie

Een bloeiende economie, die werkgelegenheid biedt en waar geld verdiend wordt, is een onmisbare voorwaarde voor een vitale gemeente. Verlies je de economische dynamiek, dan verlies je ook je aantrekkelijkheid voor ondernemers, werknemers en inwoners. Het versterken en verder ontwikkelen van het (glas)tuinbouwcluster is belangrijk voor Westland, de regio, Nederland en de wereld. Dat geldt zowel voor productie en export als voor kennis en innovatie, die onlosmakelijk met het tuinbouwcluster verbonden zijn. Een kwalitatief hoogwaardig tuinbouwgebied is daarbij onmisbaar. De glastuinbouwvisie geeft onze strategische koers aan tot 2040. In de visie ligt de nadruk vooral op de positie en toekomst van het productie-areaal als onderdeel van het functioneren van het gehele cluster. Hierin wordt beschreven wat er nodig is om het (glas)landschap toekomstbestendig te maken.

Om innovaties tot stand te brengen, moeten kennis en kunde worden gebundeld zodat er meer geëxperimenteerd en versneld kan worden. Door gezamenlijk gebruik te maken van faciliteiten kan ook nog eens sneller worden opgeschaald. Om die redenen werken we samen met het bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en andere betrokken instanties. De versterking van de campus in het Floragebied en daarmee de positie van Westland als wereldwijde koploper in de glastuinbouw en glastuinbouwtechnologie staat voorop (zie ook 3.3).

Het economisch belang van arbeidsmigranten in de tuinbouw en aanverwante bedrijvigheid is groot. Zonder arbeidsmigranten kan de Greenport niet bestaan. Net als in andere sectoren is het aantal vacatures bij Westlandse tuinbouwbedrijven aanzienlijk. Om arbeidsmigranten te bewegen in Westland te komen werken is het belangrijk dat zij hier prettig kunnen wonen. We zetten in op kwalitatief goede huisvesting en maatregelen die ertoe bijdragen dat de arbeidsmigranten onderdeel worden van de Westlandse samenleving. Met de bouw van nieuwe woonruimte zorgen we ervoor dat in de glastuinbouw straks niet letterlijk en figuurlijk het licht uit gaat. Onze inzet is gericht op het huisvesten van deze arbeidskrachten op bedrijventerreinen en op het eigen terrein van glastuinbouwbedrijven.

Naast de tuinbouwsector is ook het economisch belang van het midden- en kleinbedrijf (MKB) groot. De ondernemende mentaliteit in Westland is iets waar we trots op zijn. De regelgeving voor het MKB moet eenvoudig en werkbaar zijn, zodat bedrijven zich volop kunnen ontplooiën. Wij willen levendige en toekomstbestendige dorpskernen met een optimaal functionerende detailhandel realiseren. Om dit te bereiken is het onder andere nodig dat de winkels zoveel mogelijk geconcentreerd zijn in de dorpscentra.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Uitvoeren glastuinbouwvisie 2040 'Hart voor Glas'.					
Handhaven op planologisch strijdig gebruik, als dit nieuwe concrete plannen voor modernisering en reconstructie van het glastuinbouwgebied in de weg staat.					
Opstellen plan van aanpak om ondernemerschap ruimte te geven. Onderdelen zijn een actief locatiegebruik en minder regeldruk.					
Uitvoeren detailhandelsvisie en uitvoeren stimuleringsregeling om winkeliers in het winkelcentrum te concentreren.					
Invoering leegstandsverordening winkelgebieden.					

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Herijken inkoop- en aanbestedingsbeleid met aandacht voor lokaal inkopen en een sociale paragraaf als alternatief voor 'social return on investment' (SROI).					
Gelegenheid bieden tot ontwikkelen rabolocatie Wateringen.					
Ontwikkeling Verdigebied in Naaldwijk.					
Inzet voor regionaal Werkbedrijf in Kas, waarmee mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werkervaring op kunnen doen.					
Instellen platform en actieplan arbeidsmarkt.					
In samenwerking met ABC Westland en FloraHolland realiseren van huisvesting voor arbeidsmigranten op het terrein van respectievelijk ABC Westland en Flora Holland.					
Aanpassen regelgeving huisvesting bij tuinbouwbedrijven, zodat kleinschalige huisvesting eenvoudiger te realiseren is.					
Zorgen voor en toetsen van kwaliteit van huisvesting voor de bewoners en de omgeving. Voldoen aan SNF certificering en zorgen dat de bouw aansluit bij de omgeving, zowel qua aantal als qua ruimtelijke inpassing.					

3.2. Energietransitie

Onze ambitie

Samen met inwoners, bedrijven en organisaties werken we aan de energietransitie: de overgang van het gebruik van fossiele brandstoffen naar het gebruik van duurzame energiebronnen. We stimuleren energiebesparing, bijvoorbeeld door het isoleren van woningen. Op die manier zijn we minder afhankelijk van fossiele brandstoffen. Daarnaast zetten we in op verduurzaming, zoals het gebruik van zonne-energie en aardwarmte. We faciliteren initiatieven voor aard- en restwarmte en stimuleren de aanleg van een dekkend warmtenetwerk. Westland Agenda IV willen we inzetten voor verduurzaming, energietransitie, herverkaveling en oplossingen voor het watervraagstuk. Westland is te dicht bebouwd om windmolens te plaatsen.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Stimuleren gebruik duurzaam opgewekte energie, bijvoorbeeld uit zonnepanelen.					
Voortzetting inzet op energiebesparing, met hulp van energiecoaches en een duurzaamheidsloket.					
Faciliteren van aard- en restwarmteprojecten en realisatie van een dekkend warmtenetwerk.					
Bijdragen aan onderzoek WUR naar wkk op waterstof.					

3.3. Flora-ontwikkeling

Onze ambitie

Om onze leidende positie in de glastuinbouw en glastuinbouwtechnologie verder te versterken werken we samen met partners aan de doorontwikkeling van het World Horti Center (WHC) tot een campus. Dit wordt het centrum voor kennis en innovatie in de glastuinbouw, waar kennisinstellingen, onderzoek, onderwijs, opleidingen en bedrijfsleven op één plaats samenkomen. Deze samenwerking gaan we aanjagen en faciliteren. De gemeente neemt hierin de regie.

Ook spannen we ons in om op het nu grotendeels braakliggende terrein naast de campus nieuwe woonmilieus voor jongeren, starters en studenten te realiseren. De uitbreiding van de campus én de extra woningbouw kunnen een stimulans betekenen voor de realisatie van hoogwaardig openbaar vervoer van en naar de omliggende steden en de regio.

Het huidige ontwikkeltraject voor het ontwikkelplan/Masterplan Floragebied zetten we voort, waarbij we tegelijkertijd meer focus leggen op het gebied rondom het WHC en het snel in ontwikkeling nemen hiervan.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Voortzetten traject ontwikkeling masterplan Floragebied. We passen als dat nodig is het plan aan.					
Met partners doorontwikkelen van het World Horti Center tot een campus.					

4. Westland: zorgzaam en sociaal

Passende hulp voor iedereen die dat nodig heeft

4.1. Zorg

Onze ambitie

Iedere Westlander moet als dat nodig is kunnen rekenen op goede en persoonlijke zorg in de buurt. Snelle hulp, een goede informatievoorziening en een optimale toegankelijkheid zijn de norm. We zorgen voor één toegang tot zorg om doorbraken te forceren en sneller te kunnen handelen. Dit doen we door een brede analyse aan de voorkant. We brengen de basis op orde.

We brengen verandering in de kwaliteit van de (thuis)zorg. (Thuis)zorg bieden we aan met ruimte voor sociaal contact, omdat juist dat contact belangrijk is voor het welzijn van onze kwetsbare of oudere inwoners. Tegelijkertijd biedt het de mogelijkheid om vroegtijdig problemen te signaleren en snel in te grijpen, waarmee erger wordt voorkomen en er geen zwaardere zorg nodig is.

Er zijn in Westland onvoldoende verpleeghuisbedden om hulpbehoevende inwoners op te kunnen vangen. En dat terwijl het voor met name ouderen belangrijk is dat zij in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen of makkelijk op bezoek kunnen bij hun partner. Daarom gaan we in gesprek met zorgkantoren en zorginstellingen over de realisatie van 80 extra verpleeghuisbedden. Daarnaast willen we in Westland crisis-, revalidatie- en zogenaamde KDO (kortdurende opname) bedden realiseren.

Jonge Westlanders die met problemen worstelen, moeten zo vroeg mogelijk worden geholpen om zwaardere problematiek te voorkomen. Dit gebeurt zoveel mogelijk thuis, op school en in de buurt. In de jeugdzorg willen we meer en breder maatwerk inzetten. Goede kwaliteit en kostenbeheersing zijn daarbij het uitgangspunt. Met maatwerk voorkomen we dat een kind te snel zwaardere zorg nodig heeft. Door de basis op orde te brengen in de thuissituatie willen we de problematiek normaliseren.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Lobby bij zorgkantoor en zorgaanbieders over realisatie van ten minste 80 verpleeghuisbedden in Westland.					
Opstellen en uitvoeren plan van aanpak om crisis-, revalidatie- en zogenaamde kort durende opname- bedden in Westland te krijgen.					
Afsluiten convenant met DSW, woningcorporaties en zorgaanbieders om te komen tot woningen met zorg.					
Realiseren kleinschalige geclusterde woon/zorgprojecten op basis van het concept woonzorgzones.					
Terugbrengen menselijke maat in de thuiszorg en verduidelijken zorgplan door tijdindicaties op te nemen.					
Optimaal faciliteren van mantelzorgers die een mantelzorgwoning willen bouwen.					
Faciliteren ontwikkeling tweede Berkenflat in 's-Gravenzande op de locatie van De Brug.					

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Normaliseren en realiseren van maatwerk, preventie en een bredere zorg in de jeugdzorg door aanpassing van regelgeving, met aandacht voor vroegsignalering van armoede en schulden. Helpen de basis in de thuissituatie op orde te brengen.					
Herinrichting van aanvraagprocessen om de afhandeltermijn te verkorten (Wmo, inkomen, schuldhulpverlening). Tevens zorgen voor extra personeelscapaciteit.					
Gerichte voorlichting over onafhankelijke cliëntondersteuning.					
Inzet op signalering armoede en het voorkomen van schulden en het op orde brengen van de basis.					
Positie adviesraad Sociaal Domein Westland versterken.					
Verbeteren informatievoorziening over sociale regelingen, zowel digitaal als op papier.					
Opstellen plan van aanpak tegen energiearmoede.					

4.2. Sport, gezondheid en ontmoeting

Onze ambitie

Sporten draagt bij aan gezondheid en heeft ook een belangrijke sociale functie. Het gemeentelijk beleid is gericht op het aantrekkelijk en uitdagend maken van sporten voor jong en oud. Wij willen dat alle Westlanders de mogelijkheid hebben om in hun eigen buurt te sporten en te bewegen, georganiseerd of ongeorganiseerd.

Goede accommodaties voor sport en ontmoeting zijn cruciaal. Wij stimuleren en faciliteren sportverenigingen bij hun ontwikkeling en zorgen ervoor dat er in iedere dorpskern passende en toegankelijke sportvoorzieningen zijn.

Ook investeren we in een groene en toegankelijke openbare ruimte die aantrekkelijk is om te sporten en te bewegen. We leggen goede hardloop-, wandel- en fietsroutes aan. Voor ouderen maken we jeu de boulesbanen en beweegtuinten. Zo combineren we sport en buitenruimte, houden we de Westlanders vitaal en bereiken we meer met dezelfde investering.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Plan voor uitbreiding en/of verplaatsing van sportverenigingen als gevolg van groei van onze dorpen.					
Stimuleren ontmoeting in alle dorpen, bijvoorbeeld via een Huis van de Buurt, een buurthuis van de toekomst, een ontmoetings- of horecaplein of een groen parkje. We onderzoeken kansen voor samenwerking tussen scholen, sportclubs en andere instellingen.					
Waar nodig ondersteuning bieden aan vrijwilligers die actief zijn voor hun verenigingen.					
Realiseren van plekken waar ongeorganiseerd buitensporten mogelijk is (inclusief het Fitpark bij Heenweg).					
Haalbaarheid burgerinitiatief Waterman Natuurlijk! onderzoeken naar aanleiding van aanpassing businesscase.					
Voortzetten regeling om sportclubs en vrijwilligersorganisaties voor onbepaalde tijd een onroerendezaakbelasting (OZB)-compensatie te geven.					

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Vergroten budget voor investeringssubsidies voor sport- en scoutingverenigingen.					
Uitvoeren vernieuwde lokale preventie- en sportakkoorden.					
Waar mogelijk faciliteren sportverenigingen om hun accommodatie-ambities te realiseren.					
Realiseren frequenter gebruik van het evenemententerrein.					
Plan van aanpak om de feestweken voor onze Westlandse inwoners optimaal te faciliteren.					

5. Westland: dienstbaar en betrokken

Een toegankelijke en actieve gemeente die gericht is op verbinding en samenwerking

5.1. Dienstverlening

Onze ambitie

Westlanders weten de weg naar de gemeente te vinden voor hun vragen en gemeentelijke producten. Zij worden snel en professioneel geholpen, zowel digitaal als via persoonlijk contact aan de balies. Zo nodig wordt aan huisbezoek gedaan. Omdat wij de dienstverlening willen verbeteren, staat in de ontwikkeling van onze medewerkers en organisatie het contact met onze inwoners, bedrijven en organisaties centraal.

Speerpunt hierbij is het zodanig aanpassen van de website van de gemeente dat veel meer digitaal kan worden aangevraagd en afgedaan, waarbij we minder digitaal vaardige inwoners ondersteunen.

Ook de invoering van de omgevingswet grijpen we aan om de dienstverlening te verbeteren. In samenspraak met ondernemers geven we vorm aan nieuwe regels, zodat de invoering soepel verloopt. De vergunningverlening wordt transparanter. We gaan uit van de behoefte van onze bedrijven en inwoners en begeleiden hen bij wat er moet gebeuren.

De nieuwe Wet kwaliteitsborging regelt dat private inspecteurs de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht uitvoeren, in plaats van gemeentelijke inspecteurs. Om te leren hoe dit gaat, werken we samen met ondernemers in de bouw. Zo doen we gezamenlijk ervaring op, die we kunnen gebruiken bij de invoering van de wet.

Communicatie is de sleutel tot het succes van onze dienstverlening. We schrijven en spreken duidelijke en begrijpelijke taal. Zowel digitaal als in papieren stukken. Iedereen moet de informatie makkelijk kunnen vinden en direct snappen. We gebruiken geen ambtelijk jargon of onnodige afkortingen. Bij complexe informatie helpen we de inwoners. We zorgen ervoor dat informatie voor iedereen toegankelijk is.

We willen graag weten wat Westlanders van onze dienstverlening vinden. Daarom vragen we inwoners en bedrijven naar hun ervaringen met onze dienstverlening. Deze informatie gebruiken wij om te leren en onze dienstverlening verder te verbeteren. Klachten lossen we het liefst samen met de inwoners op. Indien nodig kan hiervoor de nieuwe lokale ombudsman worden ingeschakeld.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Verhogen kwaliteit gemeentelijke dienstverlening en meten of burgers dit zo ervaren.					
Instellen lokale ombudsman waar inwoners kosteloos terecht kunnen met klachten en om geschillen minnelijk op te lossen.					
Ontwikkelen werkwijze om initiatiefnemers van maatschappelijke en sociale activiteiten goed te faciliteren.					
Zoeken naar nieuwe mogelijkheden om knelpunten in ons personeelsdomein weg te nemen.					
Duidelijk en begrijpelijk communiceren naar onze inwoners.					
Publicatie gemeenteberichten zowel op de website als in de krant.					

5.2. Participatie

Onze ambitie

Goed contact met onze inwoners heeft voor ons prioriteit. We zijn transparant en communiceren helder over de besluiten die we nemen. We spelen in op wat er leeft en reageren snel en adequaat op vragen en verzoeken.

Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties krijgen de ruimte om mee te doen als er belangrijke beslissingen moeten worden genomen die hen raken. We willen weten wat hen beweegt en wat hun wensen en ideeën zijn, zodat we hier rekening mee kunnen houden. Op die manier ontstaan kwalitatief betere plannen. Belangrijk is dat we altijd transparant zijn over wat wel en niet kan. We leggen uit wat we doen met de wensen en ideeën die zijn ingebracht en motiveren onze keuzes.

Anderzijds moeten inwoners en bedrijven die zelf een initiatief hebben, kunnen rekenen op een gemeentelijke organisatie die met hen meedenkt en hier voortvarend mee aan de slag gaat. Onze medewerkers staan dicht bij de inwoners en bedrijven. Zij weten wat er speelt en zorgen voor vlotte dienstverlening.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Verbeteren initiatieventafel, met meer snelheid, betrokkenheid en vertrouwen.	■	■	■	■	■
Herontwikkeling trajecten voor burgerparticipatie.	■	■	■	■	■

5.3. Samenwerken

Onze ambitie

Onze opgaven en ambities overstijgen het gemeentelijk niveau en vragen ook inzet van andere partijen dan de gemeente. Het is dan ook van belang om door middel van strategisch relatiemanagement te investeren in relaties, zowel lokaal, regionaal en nationaal als internationaal.

Samenwerking tussen marktpartijen, overheden en kennisinstellingen geeft slagkracht. Hierin gaan we onze positie de komende tijd versterken door onze ambities te delen en deel te nemen aan verschillende (regionale en landelijke) netwerken.

We spelen in op ontwikkelingen, kansen en bedreigingen die voortkomen uit besluitvorming van andere overheden. Hierdoor wordt het kansrijker dat we de belangrijkste opgaven waarbij we afhankelijk zijn van derden, kunnen realiseren.

Wat gaan we hiervoor doen?

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026
Investeren in relatie met de raad, externe partijen en samenwerkingsverbanden, waarbij we inzetten op het agenderen van Westlandse onderwerpen.					
Samenwerking in en met de regio.					
Deelname aan relevante bestuurlijke netwerken.					
Ontvangst binnen- en buitenlandse delegaties.					
Organiseren van en aanwezig zijn bij relevante momenten waar de belangen van Westland gediend kunnen worden.					

CWP Westland 2022-2026

Samen werken aan een sterk Westland